

**Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»**

Кафедра електричної інженерії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Леонід БАЧУРІН

« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДВС.2.08 Електрообладнання та електропостачання гірничих машин

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність 133 Галузеве машинобудування

Освітня програма: Гірничі машини та комплекси

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни Електрообладнання та електропостачання
гірничих машин

для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування.
Гірничі машини та комплекси

« 09 » лютого 2023 року. – 7 с.

Розробники: Павло БЕЛИЦЬКИЙ, ст. викл. кафедри електричної інженерії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри електричної інженерії
(назва кафедри)

Протокол № 3 від « 10 » лютого 2023 року.

Завідувач кафедри електричної інженерії

(Олександр КОЛЛАРОВ)

« _____ » _____ 2023 року.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією з галузі знань 13Механічна інженерія
(шифр, назва)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2023 року.

Голова _____

(Людмила КАЛАФАТОВА)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 2023 року.

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	6	6
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	180	180
лекції:	48	4
практичні заняття:	32	8
лабораторні заняття:	-	-
семінари:	-	-
самостійна робота:	100	168
Форма підсумкового контролю	Іспит	
Дисципліну викладають	Павло БЕЛИЦЬКИЙ, https://donntu.edu.ua/meht/elin_pavlo.belytskyi@donntu.edu.ua	

Передумови для вивчення дисципліни: «Технологія гірничого виробництва та збагачення корисних копалин», «Технологічний привід в гірничій промисловості», «Гірничі машини і комплекси», «Експлуатація і обслуговування гірничих машин», «Підйомні установки гірничих підприємств», «Транспортні машини і комплекси гірничих підприємств».

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Електрообладнання та електропостачання гірничих машин» є формування знань про електричні машини, апарати і обладнання, що застосовуються в підземному виробництві, а також особливості будови систем електропостачання підприємств видобувної промисловості.

Загальні компетентності:

- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на певному рівні.

Фахові компетентності:

- ФК01. Здатність застосовувати типові аналітичні методи та комп'ютерні програмні засоби для розв'язування типових інженерних завдань галузевого машинобудування, ефективні кількісні методи математики, фізики, інженерних наук, а також відповідне комп'ютерне програмне забезпечення для розв'язування інженерних задач галузевого машинобудування.
- ФК02. Здатність застосовувати фундаментальні наукові факти, концепції, теорії, принципи для розв'язування професійних задач і практичних проблем галузевого машинобудування.
- ФК04. Здатність втілювати інженерні розробки у галузевому машинобудуванні з урахуванням технічних, організаційних, правових, економічних та екологічних аспектів за усім життєвим циклом машини: від проектування, конструювання, експлуатації, підтримання працездатності, діагностики та утилізації.
- ФК05. Здатність застосовувати комп'ютеризовані системи проектування та спеціалізоване прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних завдань в галузі машинобудування.

- ФК07. Здатність приймати ефективні рішення щодо вибору конструкційних матеріалів, обладнання, процесів та поєднувати теорію і практику для розв'язування інженерного завдання.

Програмні результати навчання:

- ПРН01. Знання та розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі.
- ПРН04. Здійснювати інженерні розрахунки для вирішення складних задач і практичних проблем у галузевому машинобудуванні.
- ПРН05. Аналізувати інженерні об'єкти, процеси та методи.
- ПРН09. Обирати і застосовувати потрібне обладнання, інструменти та методи.
- ПРН10. Розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
- ПРН12. Застосовувати засоби технічного контролю для оцінювання параметрів, об'єктів і процесів у галузевому машинобудуванні.

3. Очікувані результати навчання

В результаті вивчення дисципліни «Електрообладнання та електропостачання гірничих машин» студент повинен

знати:

- основні принципи побудови систем електропостачання технологічних дільниць гірничих підприємств;
- особливості експлуатації та конструкції гірничих машин, основні принципи електробезпеки на гірничому підприємстві;
- порядок розрахунку мереж електропостачання технологічних дільниць гірничих підприємств;
- конструкцію, функції та види електричних апаратів керування та захисту на низьку і високу напругу;
- вимоги техніки безпеки при експлуатації електрообладнання та систем електропостачання гірничих підприємств.

вміти:

- обирати прогресивні схеми електропостачання технологічних дільниць гірничих підприємств та сучасну комутаційну апаратуру;
- виконувати розрахунок та вибір максимального струмового захисту, а також інших захистів і блокувань систем електропостачання технологічних дільниць гірничих підприємств;
- виконувати розрахунки електричних мереж підземного електропостачання технологічних дільниць гірничих підприємств;
- обирати засоби освітлення підземних виробок, виконувати розрахунки систем освітлення гірничих підприємств;
- здійснювати раціональний вибір електричних кабелів у схемах електропостачання технологічних дільниць гірничих підприємств.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Електрообладнання та електропостачання гірничих машин» використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання:

- на практичних заняттях, шляхом проведення опитування для оцінки рівня засвоєння студентом поточної теми. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здійснюється у фронтальній, груповій, індивідуальній формах, перевірки виконання ситуативних задач тощо. Оцінка наданих відповідей здійснюється шляхом виставлення відповідних балів, які підсумовуються протягом семестру.;
- семестровий письмовий екзамен в обсязі матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни «Електрообладнання та електропостачання гірничих машин», і в терміни, встановлені навчальним планом.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів для денної форми навчання, які можуть отримати студенти під час вивчення дисципліни «Електрообладнання та електропостачання гірничих машин», наступний:

Форма навчання	Пр.1	Пр.2	Пр.3	Пр.4	Пр.5	Пр.6	Поточний контроль	Екзамен	Максимальний бал
Денна	5	10	5	5	10	5	40	60	100
	3	6	3	3	6	3	24		84
Заочна	-	20	-	-	-	20	40	60	100
	-	12	-	-	-	12	24		84

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою. При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за наступною шкалою:

Оцінка	
за 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики, диференційованого заліку, кваліфікаційного екзамену, випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1 Основні теми дисципліни

- Тема 1. Конструктивні особливості рудникового електричного і електромеханічного обладнання. Рівні та види вибухозахисту рудникового електричного обладнання. Захист людей від ураження електричним струмом.
- Тема 2. Загальні відомості про системи електропостачання технологічних дільниць гірничих підприємств. Побудова схеми електропостачання. Вибір напруг.
- Тема 3. Рудникові кабельні мережі. Розрахунок і вибір кабельних мереж. Розрахунок струмів короткого замикання в мережах електропостачання дільниць гірничих підприємств.

- Тема 4. Рудникове освітлення. Вибір освітлювальних приладів та апаратів.
- Тема 5. Електричні двигуни гірничих машин і допоміжного рудникового обладнання. Керування електричними двигунами гірничих машин.
- Тема 6. Апаратура керування та захисту систем електропостачання технологічних дільниць гірничих підприємств. Електричні апарати на низьку напругу. Підземні комплектні трансформаторні підстанції. Високовольтна підземна апаратура.

6.2 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Розрахунок і вибір захисного заземлення рудникових електричних машин і апаратів	4	-
2	Шахтні кабельні мережі. Вибір силових кабелів технологічних дільниць гірничих підприємств за тривалим навантаженням, механічною міцністю, пусковим і нормальним режимом роботи обладнання	6	4
3	Рудникове освітлення. Вибір освітлювальних приладів, кабелів та апаратів	4	-
4	Шахтні електричні двигуни. Вибір електричних двигунів рудникового обладнання	6	-
5	Розрахунок струмів короткого замикання в мережах електропостачання дільниць гірничих підприємств	6	-
6	Апаратура керування та захисту систем електропостачання. Вибір комплектної трансформаторної підстанції. Вибір високовольтної та низьковольтної апаратури керування та максимального струмового захисту	6	4
Усього годин		32	8

6.3 Теми лабораторних занять

Лабораторні роботи навчальним планом не передбачені.

6.4 Самостійна робота

7

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	2	3	4
1	Конструктивні особливості рудникового електричного і електро-механічного обладнання	10	20
2	Загальні відомості про системи електропостачання технологічних дільниць гірничих підприємств	10	20
3	Рудникові кабельні мережі	10	20
4	Рудникове освітлення	10	20
5	Електричні двигуни гірничих машин і допоміжного рудникового обладнання	10	18

1	2	3	4
6	Апаратура керування та захисту систем електропостачання технологічних ділянок гірничих підприємств	10	20
7	Зовнішнє електропостачання споживачів гірничого підприємства	10	20
	Усього годин	70	138

6.3. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено виконання індивідуального завдання.

7. Література

7.1 Основна

1. Білий М.М. Електрообладнання та електропостачання підземних гірничих робіт // Навчальний посібник. Дніпропетровськ: НГУ. – 2008. – 212 с.
2. Маліновський А.А., Хохулін Б.К. Основи електропостачання: Навч. посіб. - Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. - 324с.
3. Міліх В.І. Електропостачання промислових підприємств : підруч. для студ. вищих навч. закл. освіти електромеханічних спеціальностей. - К. : Каравела, 2018. - 272

7.2 Допоміжна

1. Основи електропривода виробничих машин та комплексів: навч. посіб. / В.Е. Воскобойник, В.А. Бородай, Р.О. Боровик, О.Ю. Нестерова – Дніпро, 2021. – 254 с.

7.3 Методична

1. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Електрообладнання та електропостачання гірничих машин» – у розробці.

Інформаційні ресурси

1. <http://donntu.edu.ua/>